

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ
обов'язкова

Освітньо-професійна програма “МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники: Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н.

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/pochenchuk-galyna-myhajlivna>

Контактний тел. **050 434 56 87**

E-mail: g.pochenchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=446>

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн консультації: понеділок з 12.00 до 14.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Державне та регіональне управління» спрямована на формування у студентів сучасного мислення та спеціальних знань у галузі управління на національному та регіональному рівнях ; набуття умінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій менеджменту організації (підприємства), пов'язаних із взаємодією з органами державної влади і місцевого самоврядування. Дисципліна орієнтує на вироблення умінь та навичок здійснення оцінки проблематики державного та регіонального управління, а також виконання функцій менеджменту органів державної влади та місцевого самоврядування на основі знань методів державного регулювання, спеціального інструментарію державного управління в різних сферах суспільного розвитку..

2. Мета навчальної дисципліни: набуття знань, вмінь і практичних навичок, необхідних для виконання функцій менеджменту організації, пов'язаних із взаємодією з органами державної влади і місцевого самоврядування, в рамках субординаційних, реординаційних і координаційних зв'язків, а також для виконання функцій та реалізації повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування.

3. Пререквізити. Проблематика вивчення навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» охоплює дослідження принципів, функцій, методів і прийомів управління, організації державного апарату і державної служби на державному та регіональному рівнях, форм управлінської діяльності, державно-управлінських відносин , що характеризує зовнішнє середовище функціонування приватних організацій та є змістом діяльності державних організацій різних сфер. Тому з метою кращого опанування тематики дисципліни передують її вивченню такі курси як «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Історія економіки та менеджменту», «Статистика», «Економетрика», «Менеджмент», «Теорія організації», «Зовнішньоекономічна діяльність».

4. Результати навчання.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» є формування ряду загальних та професійних компетентностей, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3-й	6-й	5	150	2	30	30					іспит
Заочна	3-й	6-й	5	150								іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади державного управління та система органів державної влади.												
Тема 1. Основи теорії державного управління	11	2	2			7	11	1				10
Тема 2. Державна влада та державне управління	10	2	2			6	11	1				10
Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	11	3	2			6	11	1				10
Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	10	2	2			6	10	1				9
Тема 5. Державне управління на регіональному рівні	11	2	3			6	11	1				10
Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	10	2	2			6	10	1				9
Тема 7. Центральні	10	2	2			6	11		2			9

органи виконавчої влади в Україні												
Змістовий модуль 2. Регіональні органи влади та державна служба.												
Тема 8. Регіональні органи державного управління	11	2	2			7	11	1				10
Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	12	3	2			7	12	1				11
Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади	11	2	2			7	10	1				9
Тема 11. Державна служба в Україні	11	2	2			7	11		2			9
Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади	11	2	2			7	10	1				9
Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління	10	2	2			6	10	1				9
Тема 14. Інституціональні зміни та розвиток системи державного та регіонального управління	11	2	3			6	11	1				10
Усього годин	150	30	30			90	150	12	4			134

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Державне та регіональне управління у системі суспільних наук, інші науки і галузі знань.
2.	1. Моделі державного управління: світовий досвід. 2. Структура державного управління у провідних країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи; центральні, регіональні та місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії. 3. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.
3.	1. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. 2. Державне управління і сфера особистого життя людини.

4.	Особливості організаційної структури державного управління в зарубіжних країнах.
5.	1. Регіональне управління та місцеве самоврядування. 2. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. 3. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади.
6.	Історичний досвід державного управління в Україні.
7.	Історія формування і функціонування центральних органів виконавчої влади.
8.	Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.
9.	Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.
10.	1. Зміст та особливості організаційної структури органу державної влади 2. Підходи та методи побудови організаційних структур органу державної влади
11.	Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні: світові тенденції та вітчизняна специфіка.
12.	Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.
13.	1. Основні напрями взаємодії органів публічної влади з трудовими колективами та суб'єктами господарювання 2. Взаємовідносини органів державної влади й місцевого самоврядування із судовими та правоохоронними органами. 3. Співпраця органів публічної влади та громадян.
14.	Протидія корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

6. Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Зокрема, лекції (дискусії, бінарні, проблемні), семінари (дискусії, дебати, полеміки, конференції), виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних), навчання інших, візуалізація завдань (карти, схеми, таблиці, графіки, діаграми, ментальні карти), дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи навчання:

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 8 – робота з тестами;
- МН 9 – робота в групах;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань
- МО 7. реферати

- МО 8. есе
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 11. тестування,
- МО 13. модульні контрольні роботи,
- МО 14. підсумковий контроль – іспит.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів, набутих під час вивчення дисципліни містить такі складові:

- поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів під час вивчення дисципліни;
- підсумковий контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів після вивчення дисципліни.

Поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів здійснюється з **метою** перевірки знань, умінь та навичок студентів під час проведення аудиторних занять, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Проводиться на кожному занятті. Оцінюється рівень розуміння студентом теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки питань, що виносяться на самостійне вивчення.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є показником рівня засвоєння студентами навчальної програми та виконання вимог самостійної роботи студентів. Результати поточного контролю є основною інформацією для визначення оцінки при проведенні іспиту і становлять 60% при визначенні підсумкової оцінки. Оцінювання поточної успішності студентів здійснюється на кожному практичному занятті.

Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі навчання оцінюється за такими критеріями:

– "відмінно" – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– "добре" – студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– "задовільно" – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– "незадовільно" – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Політика щодо визнання результатів, здобутих шляхом неформальної освіти.

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у системі формальної освіти)» у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол № 109 від 28 березня 2022 року, <https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів (додатково 10 балів до підсумкової оцінки) при наявності сертифіката

(свідоцтва тощо), отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем, охоплених змістовим наповненням курсу.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ІНДЗ	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ІНДЗ		
3	3	3	3	3	3	3	9	3	3	3	3	3	3	3	9		

8. Рекомендована література -основна

1. Державне та регіональне управління. *Менеджмент і адміністрування*: підручник для бакалаврів: у 3 т. / за ред. Галушки З. І., Запихляка В. М., Сасенка О. С. Чернівці: ЧНУ. 2013. Т. 2. С. 7–80.
2. Державне та регіональне управління : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / за ред. проф. С. І. Архієреєва. Харків : Видавництво Іванченка І.С. 2018. 128 с.
3. Державне та регіональне управління : навч.посібник за заг. ред. А.Ф. Мельник . Тернопіль: Економічна думка, 2014. 452 с.
4. Конституція України. К.: Юрид.літ.,1996. 50 с.
5. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право. К. : Юстиніан. 2007. 288 с.
6. Воронкова В.Г Менеджмент в державних організаціях: навч. посіб. К.: Професіонал. 2004. 256 с.
7. Глен Райт. Державне управління. К. 1994. 113 с.
8. Михайловська О. В., Філіппова Н. В., Ладонько С. С. Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності складних дефініцій публічного управління та адміністрування. URL: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1549.pdf>
9. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / Ред. кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимошук, В.А. Дерезь (відп. ред.). К.: ФОП Москаленко О.М. 2017. 796 с.

10. Проблеми реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні: монографія / за заг. ред. Т. Е. Василевської. Київ : НАДУ. 2018. 256 с.
11. Романюк С.А. Децентралізація: теорія та практика застосування : монографія/ С. А. Романюк. Київ : 2018. 216 с.

.....

9. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua/>
3. Закон України «Про державну службу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
4. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
5. Концепція впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-vprovadzhennya-informacijnoyi-sistemi-upravlinnya-lyudskimi-resursami-v-derzhavnih-organah-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi?_ga=2.141705394.168557516.1602342158-765956128.1602342158
6. Концепція запровадження посад фахівців з питань реформ. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/249552384?_ga=2.141705394.168557516.1602342158-765956128.1602342158
7. Концепція реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-vprovadzhennya-informacijnoyi-sistemi-upravlinnya-lyudskimi-resursami-v-derzhavnih-organah-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi?_ga=2.189409067.168557516.1602342158-765956128.1602342158
8. Інструмент інституціональної розбудови TAIEX. URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/747-%D0%B0%D0%BF%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96-%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B8-taieX>
9. Інструмент інституціональної розбудови Twinning. URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/3567-%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82-%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8-twinning>
10. Органи виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog>
11. Офіс реформ Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/ofis-reform-kabinetu-ministriv-ukrainu>
12. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/>
13. Програми діяльності Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/programa-dij-uryadu>.
14. Реформа державного управління. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-derzhavnogo-upravlinnya>
15. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-rozporyadzen-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-24-cherwnya-2016-r-474-i-vid-27-grudnya-2017-r-1013?_ga=2.141705394.168557516.1602342158-765956128.1602342158
16. Центр адаптації державної служби до стандартів Євросоюзу. URL: <http://www.center.gov.ua/>
17. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>